

Hjärtums Elförening ek. för.
Sannersby 115
463 92 LILLA EDET

Omprövning och fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) ändrar den tidigare beslutade intäktsramen och fastställer intäktsramen för Hjärtums Elförening ek. för., 758500-0537, avseende redovisningsenheten REL00074 för perioden 2012–2015 till

11 049 tkr för år 2012,

9 978 tkr för år 2013,

10 164 tkr för år 2014 och

9 735 tkr för år 2015 i respektive års prisnivå, enligt bilaga 1.

1 Beskrivning av ärendet

1.1 Bakgrund

Hjärtums Elförening ek. för. (företaget) ansökte inför tillsynsperioden 2012–2015 om att intäktsramen skulle fastställas till 45 000 tkr för redovisningsenheten REL00074. Ei fastställde intäktsramen till 41 007 tkr i 2010 års prisnivå, dnr 2011–101446.

Företaget överklagade inte beslutet som därmed har vunnit laga kraft.

1.2 Redovisning av uppgifter

Företaget har lämnat in uppgifter om vilka faktiska investeringar och utrangeringar som har skett samt vilka löpande opåverkbara kostnader som företaget har haft under tillsynsperioden. Uppgifterna har lämnats enligt Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av

uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften). I samband med detta har företaget begärt att uppgifterna i kapitalbasen ska korrigeras eftersom de tidigare inrapporterade uppgifterna enligt företaget är fel. Företaget har till grund för sin begäran lämnat in nya uppgifter om anläggningarna som ingår i kapitalbasen.

Företaget har även lämnat in uppgifter för att Ei ska kunna fastställa den faktiska kvaliteten i nätverksamheten under perioden 2012–2015 och beräkna en kvalitetsjustering utifrån antal oaviserade och aviserade avbrott samt avbrottstiden i minuter.

2 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

2.1 Ellagen

Intäktsram är de samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod. En tillsynsperiod ska vara fyra kalenderår, om det inte finns särskilda skäl för en annan tidsperiod (1 kap. 5 a § och 5 kap. 4 §).

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas). Skäliga kostnader för att bedriva nätverksamheten är kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en nätverksamhet med likartade objektiva förutsättningar. Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätkoncessionshavaren använder för att bedriva nätverksamheten. Vidare ska hänsyn tas till investeringar och avskrivningar under tillsynsperioden. En tillgång som inte behövs för att bedriva verksamheten ska anses ingå i kapitalbasen, om det skulle vara oskäligt mot koncessionshavaren att bortse från tillgången (5 kap. 6, 8 och 9 §§).

Ei ska även ta hänsyn till kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten. Ei ska bara beakta de avbrott som inte medför skadeståndsskyldighet för nätkoncessionshavaren eller ger rätt till avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ellagen. Ei:s bedömning kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen (5 kap. 7 §).

En nätkoncessionshavare får inom fyra månader efter tillsynsperiodens slut ansöka hos Ei om att intäktsramen för perioden ska ökas. Ei ska handlägga ansökan skyndsamt (5 kap. 12 §).

Ei ska ompröva den fastställda intäktsramen efter tillsynsperiodens slut om det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelser inte är ringa. Om det inte finns särskilda hinder, ska Ei meddela sitt beslut senast tio månader efter tillsynsperiodens slut (5 kap. 13 §).

Vid omprövning enligt 12 eller 13 §§ ska Ei kontrollera om de antaganden som har legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska myndigheten tillämpa 6–9 §§ och utgå

från de uppgifter och metoder som myndigheten har använt för att fastställa intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande (5 kap. 14 §).

2.2 Intäktsramsförordningen

I förordningen (2014:1064) om intäktsram för elnätsföretag (intäktsramsförordningen) finns närmare bestämmelser om vad som avses med anläggningstillgångar (3 §), vilka tillgångar som ingår i kapitalbasen (5 §) och värdering av anläggningstillgångar (6–8 §§). Vidare finns bestämmelser om hur kapitalbasen ska beräknas vid förändring i prisläget (9 §) och vilka uppgifter nätkoncessionshavaren löpande ska dokumentera om de anläggningstillgångar som ingår i kapitalbasen (15 §).

2.3 Rapporteringsföreskriften

I Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (rapporteringsföreskriften) finns kompletterande bestämmelser. Nätkoncessionshavaren ska senast den 31 mars året efter tillsynsperiodens slut redovisa det faktiska utfallet per kalenderår under tillsynsperioden avseende de uppgifter som har redovisats enligt 5 kap. samt de samlade intäkterna i nätverksamheten (7 kap. 1 §). Vidare anges hur redovisning av tillgångar i kapitalbasen, kostnader i nätverksamheten och intäkter i verksamheten ska ske (7 kap. 2–5 §§).

2.4 Kvalitetsregleringsföreskriften

Vid omprövning av den aktuella intäktsramen ska Ei tillämpa Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2011:1) om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten vid fastställande av intäktsram (kvalitetsregleringsföreskriften).

I föreskriften anges bland annat att kvaliteten i en redovisningsenhets sätt att bedriva nätverksamhet beräknas som en kvalitetskostnad. Kvalitetskostnaden beräknas utifrån antal oaviserade och aviserade avbrott samt avbrottstiden i minuter och motsvaras av de samlade avbrottskostnaderna under tillsynsperioden enligt 5 kap. 1 eller 5 §§ (3 kap. 1 §). I föreskriften anges även hur avbrottskostnaden ska beräknas vid bedömningen efter tillsynsperioden (5 kap. 1–11 §§).

3 Ei:s motivering till beslutet

3.1 Sammanfattande beräkning av intäktsramen

Utifrån det underlag som företaget har lämnat och nedanstående bedömning har Ei beräknat en slutlig intäktsram till 11 049 tkr för år 2012, 9 978 tkr för år 2013, 10 164 tkr för år 2014 och 9 735 tkr för år 2015, se tabell 1 nedan. Intäktsramen fastställs i respektive års prisnivå.

Tabell 1 Beräkning slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015 (tkr)

Kostnader i intäktsramen	Beståndsdelar	Prisnivå	2012	2013	2014	2015
Kapitalkostnader	1/3 av kapitalkostnader 2012-2015	2012, 2013, 2014 och 2015	2 000	2 029	2 061	2 098
	2/3 av kapitalkostnader 2006-2009	2012, 2013, 2014 och 2015	771	194	659	403
	Summa kapitalkostnader för åren 2012-2015	2012, 2013, 2014 och 2015	2 771	2 223	2 721	2 501
Löpande kostnader	Beståndsdelar	Prisnivå	2012	2013	2014	2015
	1/3 av påverkbara kostnader 2012-2015	2012, 2013, 2014 och 2015	1 390	1 389	1 401	1 413
	2/3 av påverkbara kostnader 2006-2009	2006, 2007, 2008 och 2009	2 495	2 639	2 426	2 505
Påverkbara kostnader	Uppräkningsfaktorer, faktorprisindex för elnättsföretag avseende påverkbara kostnader (från 2006 till 2012, från 2007 till 2013, från 2008 till 2014 och från 2009 till 2015)		1,2045	1,1630	1,1474	1,1327
	2/3 av påverkbara kostnader 2006-2009	2012, 2013, 2014 och 2015	3 005	3 069	2 783	2 838
	Summa påverkbara kostnader 2012-2015	2012, 2013, 2014 och 2015	4 395	4 459	4 184	4 250
Opåverkbara kostnader	Beståndsdelar	Prisnivå	2012	2013	2014	2015
	1/3 av opåverkbara kostnader 2012-2015	2012, 2013, 2014 och 2015	1 312	1 303	1 215	1 245
	2/3 av opåverkbara kostnader 2006-2009	2006, 2007, 2008 och 2009	2 106	2 057	1 964	2 297
Opåverkbara kostnader	Uppräkningsfaktorer, faktorprisindex för elnättsföretag avseende opåverkbara kostnader (från 2006 till 2012, från 2007 till 2013, från 2008 till 2014 och från 2009 till 2015)		1,2179	0,9778	1,0114	0,8300
	2/3 av opåverkbara kostnader 2006-2009	2012, 2013, 2014 och 2015	2 565	2 012	1 986	1 906
	Summa opåverkbara kostnader 2012-2015	2012, 2013, 2014 och 2015	3 877	3 314	3 201	3 152
Beräknad intäktsram före kvalitetsjustering		Prisnivå	2012	2013	2014	2015
		2012, 2013, 2014 och 2015	11 043	9 996	10 106	9 903
Kvalitetsjustering för åren	Förklaring		2012	2013	2014	2015
Begränsning	Max/min 3 % av årlig beräknad intäktsram, absolutvärde		331	300	303	297
Kvalitetsjustering	Utan begränsning, i respektive års prisnivå		6	-18	58	-168
Kvalitetsjustering	Hänsyn tagen till eventuell begränsning		6	-18	58	-168
Beräknad slutlig intäktsram efter kvalitetsjustering		Prisnivå	2012	2013	2014	2015
		2012, 2013, 2014 och 2015	11 049	9 978	10 164	9 735

3.2 Utgångspunkter för omprövning av intäktsramen

Intäktsramen ska omprövas efter avstämning av faktiskt utfall enligt 5 kap. 12–14 §§ ellagen. I samband med denna omprövning sker också en indexering och kvalitetsjustering. Omprövningen beskrivs närmare nedan.

3.3 Hantering av prisnivåer

Det ursprungliga beslutet om intäktsram fastställdes med ett belopp för hela tillsynsperioden om fyra år. Beslutet fastställdes i 2010 års prisnivå. Av beslutet framgår det att intäktsramen efter tillsynsperioden ska justeras för vart och ett av åren med olika index.

I detta beslut fastställer Ei den slutliga intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015 i respektive års prisnivå. Vid indexering av kapitalbasen används faktorprisindex (FPI) för byggnader i enlighet med vad som anges i intäktsramsförordningen och vid indexering av påverkbara kostnader används FPI för elnättsföretag – lokalnät avseende påverkbara kostnader i enlighet med vad som framgår av det ursprungliga beslutet, se bilagor 2 och 3. Eftersom företaget får sin intäktsram fastställd med övergångsmetod indexerar opåverkbara kostnader med FPI för elnättsföretag – lokalnät avseende opåverkbara kostnader. Ei:s närmare överväganden avseende prisnivåer framgår av bilaga 4.

3.4 Omprövning efter tillsynsperiodens slut enligt 5 kap. 12–14 §§ ellagen

Företaget har lämnat in uppgifter för avstämning av tillsynsperioden 2012–2015. Företaget har inte ansökt om att intäktsramen ska öka enligt 5 kap. 12 § ellagen.

3.4.1 Tillämplig metod vid omprövningen

Enligt 5 kap. 14 § ellagen ska Ei vid en omprövning av intäktsramen efter tillsynsperiodens slut kontrollera om de antaganden som har legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska Ei tillämpa 5 kap. 6–9 §§ ellagen och utgå ifrån de uppgifter och metoder som myndigheten har använt för att fastställa intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande av intäktsram.

Företaget har inte överklagat det ursprungliga beslutet om fastställande av intäktsram. Företaget har inte heller begärt omprövning av beslutet enligt 5 kap. 15 §§ ellagen. De metoder som Ei använder är därför de som framgår av det ursprungliga beslutet om fastställande av intäktsram.

3.4.2 Bedömning av om ramen kan sänkas

En intäktsram ska omprövas om det finns skäl att anta att den tidigare fastställda intäktsramen är högre än den intäktsram som är beräknad med faktiskt utfall och skillnaden är mer än ringa (5 kap. 13 § ellagen). Företaget har lämnat in uppgifter för avstämning av intäktsramen för tillsynsperioden 2012–2015. För att kunna bedöma om en omprövning ska ske enligt 5 kap. 13 § ellagen har Ei jämfört de inlämnade uppgifterna om faktiskt utfall med de uppgifter som låg till grund för det ursprungliga beslutet. Vid bedömningen har Ei utgått från de index som har angetts i det ursprungliga beslutet. Detta innebär att FPI för byggnader har använts för att räkna om kapitalbasens nuanskaffningsvärde och FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende påverkbara kostnader har använts för att räkna om de löpande påverkbara kostnaderna. I det ursprungliga beslutet fastställdes inte något index för de löpande opåverkbara kostnaderna. Ei har valt att använda FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende opåverkbara kostnader.

Jämförelsen visar att intäktsramen blir 1,81 procent lägre när uppgifterna om faktiskt utfall ligger till grund för beräkningen istället för de uppgifter som låg till grund för det ursprungliga beslutet. Ei:s beräkning framgår av bilaga 5. Ei anser att detta är mer än ringa varför intäktsramen ska omprövas enligt 5 kap. 13 § ellagen. Vid omprövningen fastställer Ei intäktsramen utifrån det faktiska utfallet under perioden.

3.4.3 Bedömning av kapitalkostnader

Kapitalkostnad är kostnad för att använda kapital, i form av exempelvis elledningar och nätstationer (kapitalbas). Avkastningen beräknas med en real kalkylränta före skatt. Kapitalkostnaden ska efter Ei:s bedömning av kvaliteten i nätverksamheten justeras med en kvalitetskostnad genom ett tillägg eller avdrag.

3.4.3.1 Kapitalbas

I det ursprungliga beslutet om intäktsram fastställdes kapitalkostnaderna utifrån företagets kapitalbas den 31 december 2010 samt företagets prognos om investeringar och utrangeringar. Företaget har rapporterat det faktiska utfallet för perioden med avseende på investeringar och utrangeringar. Företaget har dessutom begärt att Ei ska korrigera de uppgifter om anläggningar som ligger till grund för kapitalbasen.

Ei bedömer att den ingående kapitalbasen inte kan korrigeras efter tillsynsperioden. Om Ei hade fått information om att uppgifterna var felaktiga under tillsynsperioden hade myndigheten eventuellt kunnat ompröva det ursprungliga beslutet med hänvisning till bestämmelserna i 5 kap. 11 § ellagen.

Detta är en följd av att möjligheterna till omprövning som finns efter tillsynsperiodens slut endast syftar till att stämma av verkligt utfall. Om det ursprungliga beslutet inte hade innehållit prognoser hade det inte varit aktuellt med någon omprövning till följd av avstämning efter tillsynsperioden. De aktuella reglerna om omprövning och begränsningarna i dessa är bland annat en naturlig följd av att intäktsramsregleringen är en förhandsreglering med syfte att ge både kunder och nätföretag förutsägbarhet om nätavgifterna (prop. 2008/09:141 sid. 31).

Ei har därför vid beräkningen av kapitalkostnaderna utgått från företagets kapitalbas den 31 december 2010 såsom den beräknats i det ursprungliga beslutet samt beaktat de rapporterade uppgifterna om investeringar och utrangeringar, se bilaga 1.

3.4.3.2 Kalkylränta

Kalkylräntan har inte förändrats, se avsnitt 3.4.1. Vid omprövningen ska därför en kalkylränta om 5,2 procent användas.

3.4.3.3 Kvaliteten i nätverksamheten

Att kvaliteten i nätverksamheten ska beaktas följer av 5 kap. 7 § ellagen. I det ursprungliga beslutet om intäktsram för perioden 2012–2015 har en beräknad normnivå på kvaliteten fastställts för de kvalitetsindikatorer som anges i kvalitetsregleringsföreskriften. Av beslutet följer att efter tillsynsperiodens slut ska den faktiska kvaliteten i nätverksamheten jämföras med normnivån. Om den faktiska kvaliteten avviker från normnivån ska intäktsramen justeras.

Företaget har lämnat in uppgifter för att Ei ska kunna fastställa den faktiska kvaliteten i nätverksamheten för perioden 2012–2015. Intäktsramen ska därför justeras med en kvalitetskostnad utifrån den faktiska kvaliteten. Kvalitetskostnaden för hela perioden är summan av de årliga avbrottskostnaderna och ska enligt föreskriften utgöra ett tillägg eller avdrag på kapitalkostnaden.

Ei har utifrån de uppgifter som företaget har rapporterat fastställt den faktiska kvaliteten i nätverksamheten under tillsynsperioden. Ei har beräknat en avbrottskostnad för respektive år för de kvalitetsindikatorer som anges i kvalitetsregleringsföreskriften genom att jämföra den faktiska kvaliteten med den normnivå som beräknats i tidigare beslut. Kvalitetsjusteringen för respektive år framgår av tabell 1 och beräkningen framgår av bilaga 6.

3.4.3.4 Beräkning av kapitalkostnader

Metoden för beräkning av kapitalkostnader har inte förändrats, se avsnitt 3.4.1. Detta innebär att kapitalkostnader ska beräknas med real annuitet enligt schablonmetoden med

övergångsmetod. Vid beräkningen har Ei tagit hänsyn till de investeringar och utrangeringar som företaget har redovisat. Kapitalkostnaden framgår av bilaga 1.

3.4.4 Bedömning av påverkbara kostnader

Metoden för beräkning av påverkbara kostnader har inte förändrats. Kostnaderna ska inte heller stämmas av, eftersom de fastställs utifrån en historisk referensperiod för åren 2006–2009. Kostnaderna ska indexeras med FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende påverkbara kostnader, se avsnitt 3.3. Ett avdrag för effektiviseringskrav om 1 procent ska också göras enligt det ursprungliga beslutet.

Ei har beräknat de påverkbara kostnaderna efter indexering och effektiviseringskrav. Summan av de påverkbara kostnaderna under respektive år i tillsynsperioden framgår av tabell 1, se även bilaga 1.

3.4.5 Bedömning av opåverkbara kostnader

I beslutet om intäktsram fastställdes de opåverkbara kostnaderna utifrån företagets prognos. Företaget har rapporterat det faktiska utfallet för perioden och Ei har i beräkningarna utgått från de uppgifter som företaget har redovisat. Kostnaderna ska indexeras med FPI för elnätsföretag – lokalnät avseende opåverkbara kostnader, se avsnitt 3.3 och bilaga 4.

Summan av de opåverkbara kostnaderna under respektive år i tillsynsperioden framgår av tabell 1, se även bilaga 1.

4 Uppllysning om omprövning till följd av avvikelse från intäktsramen

Om en nätkoncessionshavares samlade intäkter från nätverksamheten under tillsynsperioden har avvikit från den slutligen fastställda intäktsramen, ska det belopp med vilket intäkterna överstigit eller understigit intäktsramen minska respektive öka ramen för den påföljande tillsynsperioden (5 kap. 20 § ellagen). Ei ska således bedöma om de samlade intäkterna i företagets nätverksamhet för tillsynsperioden har avvikit från ramen. Denna bedömning kan resultera i en ändring av intäktsramen för tillsynsperioden 2016–2019 och behandlas inte närmare här.

Hur man överklagar

Se bilaga 7, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen deltog även juristen Mona Karlsson, analytikerna Semira Pandur och Mathilda Lindersson, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Mathilda Lindersson

Bilagor till beslutet

- 1 Beräknad intäktsram avseende tillsynsperioden 2012–2015
- 2 Faktorprisindex för byggnader
- 3 Faktorprisindex för elnätsföretag – lokalnät
- 4 Hantering av prisnivåer för tillsynsperioden 2012–2015
- 5 Jämförelse för omprövning av intäktsramen enligt 5 kap. 13 § ellagen
- 6 Bedömning av kvaliteten i nätverksamheten för tillsynsperioden 2012–2015
- 7 Så här gör du för att överklaga beslutet